

مهريه ما فلهه (۱)

فولات دلگهش

تپيگوڙي: د. هيمن عومر خوشناو
(زانگړي سه لاهه ددين - کولږي پوره رده ي شه قلاوه)

نا نا نه ديا منه! ژ دږکښ، ژ دږکا چيايي مازيهه. قهدهرږ سي و پښچ سالان بهرږ ژ دږکا چيايي مازي ده رکه تيه و هاتيه ل سته نښولږ دږي. ب ناوايي کو گوت، ههشت زارو کږين وي هه نه. خويايه هه موو ژي زه وجينه. لوما ل تاخا کوجا مسته فاپاشا ب ته نا سرږي خوه پوودنږ. نها ب ميښاني هاتيه تاخا مه. ل با که چا خويه. ناږي که چا وي نانه له. نانه ل جيرانا مهيه. ميږي نانه لي ترکه. به لي وي هه تا نها يه ک گوتنه کږي ژي ب زافايي خوه په خبه ر نه دايه و ژ نها پږ شه ژي نه وي نکاريه خبه ر بده.

گاښا کو نه ز هه فالږي خوه دقه تيام، که چا وي ژ پاشفه گزي من کر. نه ز زږپيم و من نه و ناسي. سي چار سال بوو کو من نه و نه ديتبوو. قاسي نه ز دزانم، جارنا وي و خانما من هه ف دديتن. ب شه رموکی و سرږي وي د بهر وي ده، ژ من په گوت کو ديا وي دخوازه ب من په پپه يغه. ل سر ږي يه کږي نه ز ژي ل هه مبهري ديا وي پوونشتم، وه ک کو جارنا ل هه مبهري ديا خوه پوودنشتم. هن جارنا ژ بهر پرسين من يږن مزاورږي، ديا منا فه قير بهرږي خوه ژ من ددا نالي، چاږين خوه ژ من دره ښاند. به لي وي قهت تشتهک وسا نه کر، ب به شه ره ک خوه ش ته ف ل من نه ارت.

وه ک کو ب لوه ک خوه په، نان ب گوندي نان جيرانه ک خوه په دپه يغه، په يږي. ژيږي وي هه فتږي و سسي بوو. ل ږي دنيا کامباخ هه فتږي و سي سال ل په ي خوه هږشتبوو. گه لوچ ديتبوو و ژ چ په بوو بوو شاهد؟ خوه دږي دزانه. هږ د هلما پږشي ده، شه جه را مالا خه زوورږي من پراخت بهر چاښان.

ل ديا خهسيا من هجى سلطاني پرسی. من
ژی گۆت کو شوکر هی ساخ و ل سهر خوهیه.
گلیئ هجی به کرئ میړئ هجی سلطانی کر.
ب ناوایی کو وی گۆت، گاڤا کو هجی به کر
هاتیه کوشتن، نهو که چکه هفت ههشت سالی
بوویه. وی ژی قهبول کر کو هجی سلطان، د
دؤرا سهد سالان ده یه.

سهد سالین قراسه و نه فینا هجی به کرا!
چاخئ من گۆت، شکر هی هجی سلطان ل سهر
خوهیه، هر پؤژ لمیژا خوه دکه. وی گۆت، لوی
من، خوه دئ کسی نه که ناف دهست و پیان.
من ژی گۆت، نه ری خاتی. تو پاست دبیژئ.

دهمهک ب شوون دا، که چا وی ژ من په گۆت، تو
زانی دهنگ ناچه دیا من. نهو قهت تو تشته کی
نابهیسه. نهو ل لیقین ته دنیرپه و دپه یغه. هنگئ
نه ز شاش و مات مام. سوبحانه لالا، چ کوردییهک
نهرم، خوهش، زهلال و هرکبار. وهک ههلبهسته کئ
دپه یغه، نه ز هی ل سهر فان تشتان دفکریم، وی
چیرۆکا خوه یا، بی کا چاوا که پ مایه ژ من په
گۆت:

لاو هی نه ز زارۆک بووم! نه خوه شینهک،
عیلله تهک ل دیرکا چیا یی مازی ده رکته. گه لهک
زارۆک ژ بهر فی عیلله تی مرن. ههک ژی سه قهت
مان. یی من ژی ل سهری من خست و ئیدی
ههو من بهیست. ژ وی پؤژئ فرقه نه ز نابهیزم.
ته نی کورمانجی دزانم، یهک په یغه کئ ژی ب
ترکی نزانم. شاه ده نه م ژی ب فی ناوایی، ژ
خوه په دژیم. نه کورمانج بن، کسی فیم ناکم.
شکر ل تاخا مه، ل کؤجا مسته فاپاشا گه لهک
کورمانج، گه لهک هه فالین من هه نه. نه ز ل ور
عاجز نابم. به لی گاڤا کو نه ز تیم فان دهران،
نه ز عاجز دبم. ل پارکئ پوودنیم، ئیجار که س
تونه نه ز پی په خبه ر دم. ته فلئ دیا من، دایکا
من تی بیرا من. جارنا نهو ژی ژ خوه په دچوو
پارکئ و دخوهست کو ب ژنکین ل وان دهران په

چهند گۆتنان بپه یغه. به لی کسی ب کورمانجی
نزانبوو. نه ف یهک پر ل زؤرا وی دچوو و عاجز
دبوو. هن پؤژان نه ز پی په دچووم پارکئ و من
ددیت، بی کا چقاس دخوازه ب هن که سین کو
د عهری وی ده نه په بپه یغه. هنگئ نه ز ل
سهر گۆتتا، مرؤف هه بوونهک جفاکی یه بیتر
ب کووری دفکریم. نه ری، نه م مرؤف ل مرؤقین
وهک خوه دگه پیان کو ب وان په بپه یغن، بدن و
بیستین. به لکی ژی غه ربیی تونه بوونا که سین
کو ب زمانئ مه دپه یغه. هه تا پؤژه کئ دیا من
ژنکه که کورد و بووکا وی ل پارکئ ناس کریوو و
ب وان په بووبوو هه فال. گه لهک کئفا وی هاتبوو و
پشت په مه هه فالین وی ل مالا مه کریوون میغان
فی په وشا دیا من، کر کو نه ز بیتر گوهی خوه
بدم خاتیا مه ریهم. من زانبوو کو نهو ل که سین
کو نه وی چهند گۆتنان ژ وان په بیژه، ل که سین
کو نه وی وی گۆهداری بکن دگه په. من زانبوو کو
نهو چهند په یغان ب من په بکه، نه وی گه لهک
دلشا و کئفخوهش بیه. لؤما من خوهست کو نه ز
دلی وی شاکم. پؤژین من ئین غه ربیی هاتن بیرا
من. پؤژین کو نه ز ژ تونه بوونا کورده کی ب خوه
ب خوه په دپه یقیم. دا کو نه ز وی زاری خوه یی
شیرین، وی کوردیا خوهش ببه یزم. وهک شاعیری
پؤمایی، ژ بو کو نه ز په یقین زمانئ خوه ژ بیر
نه کم، من خوه ب خوه په سوخهت دکر.

دهنگئ من دهر دکته، ئۆلان ددا و دهات گوهی
من. ها، من دکر ژبیر بکرا، نه ف دایکا کو نه ز
پی په په یقیم و من ب چهند گۆتین کوردی
دلی وی خوهش و شا کر، ب نه سلئ خوه نه
کورد بوو، نه رهنی بوو. ئانگؤ فله ه، فله هی
دیرکئ بوو. ژی په مه ریا که پ دبیژن. د ناف
دیرکیان ده ب ناف و دهنگه.

یهک ژ وان فله هین مه یه کو ب کورمانجی
دپه یغه و ژ کورمانجی زنده تر ب تو زمانه کی
دن زنانه. نه گه ر ب کورمانجی نه په یغه، وه کی

من، ئەز دزانم کو ئەوئى زمانئى وئى ئى د دەقئى وئى دە ببە گلۆک و بمينه . وئى ئى وهک مه چاقئىن خوه ب کورمانجى ل قئى دنيايئى فهکريه و ب قئى زمانى خوه دايئى خوه دپه رزه، هه ر پوژ نائفى عيسايئى نورانى ببير تينه و ل سه ر نائفى وى دوعا دکه . بهلکئى ده مه کئى، ژ به ر کو فله ه بوو، گه لهک ته نگاهى ئى کشاندبوو . هه م ئى ژ به ر که سئىن کو وهک وئى ب کورمانجى دپه يقئىن . بهلئى ئيرؤ ئه و، د کؤچه يئىن قئى باژاپى دا، ل که سئىن کو ب کورمانجى دپه يقئىن دگه رپا . شفاکئىن مالا وئى ب کورمانجى ل دنيايئى فه دبوون . ب سه ر کو يهک دهنگ، يهک گؤتتهک ئى نه دچووئى، ژ له قين و له بتينا ليئقئىن مرؤف کورمانجى فيم دکر . خوه دايئى به رز، بهيستن ئى ستاندبوو، بهلئى ئه و ب مه ريفهت و قابيليه تهک مه زن پاپئىچابوو .

که چا وئى گؤت، تو دهنگهک ناچئى و ب ترىکى په يقه کئى نزانه، بهلئى ژ کؤجا مسته فاپاشا لئى دخه و تئى فرا . ئەز دترسم کو پوژه کئى عه ره به يهک لئى خه . ل پشت وئى تۆپ بته قه دهنگ ناچئى . بهلئى ديسا ئى لئى دخوه و تئى قئى ده رئى . خاتيا مه ريه م، فله ه و مسلمانئىن دئيرکئى، مال ب مال، باف ب باف دزانه . تئى بيژى دؤ ژ دئيرکئى هاتيه . دلئى وئى ل دئيرکئى ل دخه . چاخا قالا دئيرکئى دبه، پؤناهى تئى چاقئىن وئى، پووئى وئى دبشره . بهلئى ئه و ئى دزانه کو ئئيدى ژ بيئى ده ما وئى، هه ما بيژه که س ل دئيرکئى نه مايه . هه جى سلطانا ديا خه سيا من ئى، ب زؤرا کوپئى خوه و که چا خوه، د عه مرئى خوه يئى نؤت و هه شتان ده، هاتيه سته نبؤلئى . ئەو ئى هه ر پوژ قالا دئيرکئى، مالا خوه و گؤرا هه جى به کر دکه؛ بئى کا ب چ ئاوايى ب گول و چيچه کان خه ملاندييه .

خاتيا مه ريه م، ب به رنائى خوه يئى ب ناف و دهنگ، مه ريه ما که پ، ئانگؤ مه ريه ما فله ه،

د کوچه و کؤلانئىن سته نبؤلئى ده ل که سئىن کو ئەوئى کارين ب کورمانجى چه ند گؤتتان پئى په بپه يقئىن دگه رپه . ئەگه ر هه وون ژ دئيرکئى بن، ئان ئى چه ند که سئىن دئيرکئى بزانبن، ئەوئى هئى سؤحبه تهک کوور و دوور ب وه په بکه . بهلئى هه وون نه ژ دئيرکئى بن ئى، خه م نينه . ئەوئى جاردن، وهک دايکهک کوردا دلؤفان، ب کئيفخوه شى و دلگه رمى ب وه په سؤحبه تهکئى بکه . ل سه ر وئى گه لهک تشت دکارن بيئى گؤتن، بهلئى ب گؤتتا کن و کورت، دکارم بيژم کو درووئى ديا من، درووئى ديا ته، درووئى ديا مه پئىدخست . ئەگه ر که چا وئى نه گؤتا، ل دنيايئى من پئى ده رنه دخست کو دهنگ ناچئى . سؤحبه تا ب خاتيا مه ريه مئى په، گؤتئىن هه قاله کئى من ئى پر ئيزک، کهک نازمى يئى کو ب ئەسلئى خوه سووريانئيه ئانين بيرا من . برايئى نازمى پوژه کئى ژ من په وه ها گؤتبوو، گاڤا کو ئەم ل وه لات، ل شرنه خئى بوون، ئەم فله ه بوون . ئەم هاتن سته نبؤلئى، ئەم بوون کوورد . ئەم په يقئىن چوون ئەورؤپا، ئەم ل ور ئى بوون ترک . مه علومه، ل وه لات بيئى کو هه رى زئیده دهاتن په لچقاندن و د بنى ده بوون، فله ه بوون . ل سته نبؤلئى بيئى کو هه رى زئیده تئىن په لچقاندن کووردن . ل ئەوروپا ئى بيئى کو هه رى کئىم و هؤف تئىن ديتن، ترکن . حاسل ژيانا مه وه ها بؤرى . ل قئى دنئى، ژيانهک ئازاد و ب پوممهت ژ مه په نه بوو نه سيب .

(۱) ئەم چيرۆکه له بنچينه دا به پئىنووئى لاتينى نووسراوه و هئيشتا بلالونه کراوه ته وه، له چه ند ژماره يه کى پئىشووئى پامان-دا چه ند چيرۆکئى تى تى فه لات دلگه ش بلالوکراونه ته وه .